

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2015)

4ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»

4ο Πανελλήνιο Συνέδριο
«Ένταξη και Χρήση των
ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική
Διαδικασία»

Θεσσαλονίκη

30 Οκτωβρίου - 1 Νοεμβρίου 2015

Εκπαιδευτικό Σενάριο Μελέτης Περιβάλλοντος
Β΄ Τάξης Δημοτικού

Α. Συμεωνίδου, Π. Νασιάρα

Βιβλιογραφική αναφορά:

Συμεωνίδου Α., & Νασιάρα Π. (2022). Εκπαιδευτικό Σενάριο Μελέτης Περιβάλλοντος Β΄ Τάξης Δημοτικού. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 218–228. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/4306>

Εκπαιδευτικό Σενάριο Μελέτης Περιβάλλοντος Β΄ Τάξης Δημοτικού

Α. Συμεωνίδου¹, Π. Νασιάρα²

¹ Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, dj1994@otenet.gr

² Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, hbhnas54@gmail.com

Περίληψη

Το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο σχεδιάστηκε για τη Μελέτη Περιβάλλοντος της Β΄ τάξης του δημοτικού σχολείου. Πρόκειται για εμπειρωτική, βιωματική, και δημιουργική δραστηριότητα, που στοχεύει μέσω της χρήσης του διαδικτύου για αναζήτηση και κριτική επεξεργασία πληροφοριών, ηλεκτρονικού λεξικού και αισθητικής αγωγής, στην ανάπτυξη του ενδιαφέροντος των μαθητών για το λαϊκό πολιτισμό, στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου τους με σχετικές με το υπό εξέταση θέμα, στην ψυχαγωγία αυτών και στην εξοικείωσή τους με εφαρμογές των ΤΠΕ.

Λέξεις κλειδιά: *Μελέτη Περιβάλλοντος Β΄ Δημοτικού, λαϊκός πολιτισμός, ΤΠΕ*

1. Εισαγωγή

Το εκπαιδευτικό σενάριο με τίτλο “Πανηγυράκι γίνεται” σχεδιάστηκε στο πλαίσιο προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Β΄ επίπεδο ΤΠΕ) ως δραστηριότητα εμπέδωσης στο τέλος του κεφ. 15.4 Πανηγυράκι γίνεται, του βιβλίου Μελέτης Περιβάλλοντος Β΄ δημοτικού, σσ. 130, 131, για να υλοποιηθεί σε δυο διδακτικές ώρες. Στο παρόν εκπαιδευτικό σενάριο μέσω της συνδυασμένης χρήσης εκπαιδευτικών τεχνικών, όπως καταγισμός ιδεών, ερωτήσεις – απαντήσεις, συζήτηση, διάλογος, ομαδική εργασία και εφαρμογών ΤΠΕ ως μέσου στήριξης της μαθησιακής διαδικασίας στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα (Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη, 2013: 28) επιχειρείται η ανάπτυξη του ενδιαφέροντος των μαθητών για το λαϊκό πολιτισμό, ώστε να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες, αξίες και στάσεις, για να καταστούν ικανοί να παρατηρούν, να περιγράφουν, να ερμηνεύουν τη λειτουργία, τους συσχετισμούς και τις αλληλεπιδράσεις του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στο χώρο και στο χρόνο (Δ.Ε.Π.Π.Σ. & Α.Π.Σ., 2002: 371, 374).

2. Θεωρητική προσέγγιση

Στο παρόν εκπαιδευτικό σενάριο χρησιμοποιήθηκε η διερευνητική μορφή διδασκαλίας (Ματσαγγούρας, 2008: 429), η οποία προσφέρεται κυρίως για τη μελέτη θεμάτων του φυσικού και του κοινωνικού κόσμου, η εφαρμογή της οποίας σύμφωνα με τον Bruner καθιστά τους μαθητές ικανούς για αυτόνομη διερεύνηση και μάθηση

καθώς και η ομαδοκεντρική (Ματσαγγούρας, 2008: 431) στην απλή της μορφή εταιρικές ομάδες (των δύο ατόμων) και στην ανεπτυγμένη της μορφή με ομάδες των 3-5 ατόμων, οι οποίες επιφέρουν στη σχολική μάθηση και στην ανάπτυξη των παιδιών θετικά αποτελέσματα, ιδιαίτερα στους τομείς της κοινωνικής και γνωστικής ανάπτυξης. Άλλωστε η ομαδική διδασκαλία “βοηθά τους μαθητές να μάθουν να μαθαίνουν, παροτρύνοντάς τους να αναλάβουν οι ίδιοι πρωτοβουλία και να δραστηριοποιηθούν ενεργά, είναι μια μορφή που συμβάλλει να γνωρίσει ο ένας τον άλλον, αναπτύσσοντας έτσι καλές διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ τους ...” (Χατζηδήμου & Ταρατόρη, 2001: 83). Επίσης χρησιμοποιήθηκαν μορφές μικτής διδασκαλίας, όπως η ερωτοαποκριτική, η επαγωγική – διαλογική και η παρωθητική, όπου μέσα από ερωτήσεις, διαλόγους και παρωθήσεις εμπλέκεται ο μαθητής και αναλαμβάνει ενεργότερο ρόλο, οι οποίες προετοιμάζουν το μαθητή για τις μορφές των μαθητοκεντρικών διδασκαλιών (Ματσαγγούρας, 2008: 430, 432, 433). Επιπρόσθετα η χρήση εφαρμογών ΤΠΕ ανταποκρίνεται στην κύρια αποστολή “του σύγχρονου ανθρώπου, η οποία δεν είναι άλλη από τον εξοπλισμό της νέας γενιάς με γνώσεις και δεξιότητες που θα ανταποκρίνονται στις σημερινές αλλά και στις μελλοντικές απαιτήσεις της κοινωνίας” (Μπίκος, 2006: 11).

3. Ταυτότητα σεναρίου

Τίτλος σεναρίου: Πανηγυράκι γίνεται.

Γνωστικό αντικείμενο του σεναρίου: Μελέτη Περιβάλλοντος Β΄ δημοτικού.

Ιδιαίτερη περιοχή του γνωστικού αντικείμενου: κεφ. 15. Πολιτισμός. 15.4 Πανηγυράκι γίνεται.

Συμβατότητα με το Α.Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Π.Σ.: Δραστηριότητα εμπέδωσης στο τέλος του κεφ. 15.4 Πανηγυράκι γίνεται, του βιβλίου Μελέτη Περιβάλλοντος Β΄ δημοτικού, βιβλίο μαθητή: σσ. 130, 131, βιβλίο δασκάλου: σ. 83.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Οι μαθητές έχουν δικές τους εμπειρίες και βιώματα από πανηγύρια και έχουν συζητήσει στην Α΄ τάξη για τα έθιμα στην Ενότητα 3: Τι είναι πολιτισμός. κεφ. 4. Κάθε τόπος τα έθιμά του... και ο χρόνος τα δικά του. Μελέτη Περιβάλλοντος Α΄ τάξη, σ. 118.

Γενικός σκοπός: Η ανάπτυξη ενδιαφέροντος για την ανάδειξη στοιχείων από το λαϊκό πολιτισμό μέσα από την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων, αξιών και στάσεων, που θα επιτρέψουν στο μαθητή να παρατηρεί, να περιγράφει, να ερμηνεύει τη λειτουργία, τους συσχετισμούς και τις αλληλεπιδράσεις του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η ανθρώπινη δραστηριότητα σε χώρο και χρόνο (ΥΠΕΠΘ/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2002: 371, 374).

Επιμέρους στόχοι:

1^ο επίπεδο: Γνωρίζοντας και κατανοώντας (γνώσεις)

- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους αναζητώντας τη σημασία σχετικών με το θέμα λέξεων.
- Να αποκτήσουν γνώσεις σχετικές με το λαϊκό μας πολιτισμό και να τις συσχετίσουν με το παρόν.

2^ο επίπεδο: Διερευνώντας και εντοπίζοντας (δεξιότητες)

- Να ακολουθούν οδηγίες προκειμένου να αντλήσουν πληροφορίες και να απαντήσουν κριτικά σε ερωτήσεις, στο συγκεκριμένο σενάριο παρακολουθώντας ένα βίντεο σχετικό με τη διοργάνωση ενός πανηγυριού.
- Να μπορούν να συνδυάσουν τα εκφραστικά τους μέσα (σώμα – φωνή) για να επιτύχουν ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα (κτίσιμο ρόλου) (ΥΠΕΠΘ/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2002: 16).

3^ο επίπεδο: Επικοινωνώντας (και συνεργαζόμενος με άλλους)

- Να μάθουν να εργάζονται ομαδικά για την επίτευξη μιας δραστηριότητας.
- Να μάθουν να επικοινωνούν με τους άλλους ακολουθώντας βασικούς κανόνες.
- Να αναπτύξουν ενδιαφέρον για την τέχνη του θεάτρου.

4^ο επίπεδο: Αξιοποιώντας εκπαιδευτικά λογισμικά και υπηρεσίες των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)

- Να εξοικειωθούν με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην ανακάλυψη της γνώσης.
- Να μάθουν τη χρήση του διαδικτύου, όχι ως αναζήτηση πληροφορίας, αλλά ως κριτική επεξεργασία της πληροφορίας (καθοδηγούμενη διερεύνηση – ανακάλυψη), συγκεκριμένα να αναζητήσουν πληροφορίες μέσω του διαδικτύου σχετικών με το έθιμο του κοινού γεύματος, που προσφέρεται σε αυτούς που συμμετέχουν σε ένα πανηγύρι και να απομονώσουν κριτικά τις σχετικές με το υπό διερεύνηση θέμα.
- Να μάθουν τη χρήση ενός ηλεκτρονικού λεξικού, το οποίο επιτρέπει την πλοήγηση και ευνοεί τη δραστηριότητα διερεύνησης και ανακάλυψης, διότι με τους μηχανισμούς αναζήτησης που ενσωματώνει, επιτρέπεται η εύκολη αναζήτηση και διαχείριση της πληροφορίας.

Εγκάρσιες δράσεις: Μέσω του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού σεναρίου εξυπηρετούνται στόχοι σε σχέση με τη Μελέτη Περιβάλλοντος, την Αισθητική Αγωγή και των ΤΠΕ στην εκπαίδευση (Μασούρου, 2012: 5).

Προτεινόμενη εκπαιδευτική μέθοδος: Διάφορες εκπαιδευτικές τεχνικές, όπως: Καταιγισμός ιδεών (Μασούρου, 2012: 5), Ερωτήσεις - Απαντήσεις, Συζήτηση, Ελεύθερος διάλογος, Ομαδική εργασία σε ζευγάρια και σε ομάδες 3/4 – 5 ατόμων, Δραματοποίηση (Παιχνίδι ρόλων)

Εκτιμώμενη διάρκεια: Το προτεινόμενο σχέδιο διδασκαλίας έχει διάρκεια 2 συνεχόμενων διδακτικών ωρών.

4. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού σεναρίου

Η διδασκαλία προτείνεται να πραγματοποιηθεί ως εμπεδωτική αλλά και βιωματική - δημιουργική δραστηριότητα μετά την ολοκλήρωση του κεφ. 15.4 Πανηγυράκι γίνεται (ITYE Διόφαντος (βιβλίο μαθητή), 2012γ: 130 – 131).

Οι προτεινόμενες φάσεις της διδασκαλίας είναι οι εξής:

Α΄ φάση – (Ιδιαιδική ώρα, 45λεπτη, στην αίθουσα Πληροφορικής): Τα παιδιά καθισμένα σε κύκλο στην αίθουσα διδασκαλίας της Πληροφορικής παρακολουθούν όλα μαζί σε οθόνη προβολής ένα βίντεο σχετικό με ένα πανηγύρι, το οποίο προβάλλεται μέσω projector από τον κεντρικό υπολογιστή της αίθουσας ή εναλλακτικά ανά δύο παρακολουθούν το σχετικό βίντεο στον υπολογιστή όπου πρόκειται να εργαστούν και κρατούν σημειώσεις, τις οποίες καταγράφουν στο χώρο της πρώτης δραστηριότητας στο φύλλο εργασίας που βρίσκεται μπροστά τους. Το βίντεο, διάρκειας 8,48 λεπτών, είναι αναρτημένο στο YouTube και έχει θέμα τη διοργάνωση ενός πανηγυριού, συγκεκριμένα του Αγίου Φανουρίου, στην Αξιούπολη, Παιονίας, Κιλκίς, το οποίο πραγματοποιήθηκε το 2003 με οργανωτή το “Μεθόριον Κέντρον” και την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς και του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Νεολαίας. Μετά την προβολή, με την εκπαιδευτική τεχνική των ερωτήσεων – απαντήσεων, οι μαθητές απαντούν σε ερωτήσεις, όπως: (ενδεικτική αναφορά) Ποιο γεγονός παρακολούθησατε; - Πότε έγινε; - Ποιος άγιος γιόρταζε; - Πού έγινε; - Ποιοι συμμετείχαν; - Πώς γιορτάστηκε το γεγονός; κ.ά. (15 λεπτά).

Στη συνέχεια με την εκπαιδευτική τεχνική του καταγισμού ιδεών, οι μαθητές αναφέρουν λέξεις “κλειδιά” σχετικές με το πανηγύρι, οι οποίες καταγράφονται στον πίνακα από τον εκπαιδευτικό ή τους μαθητές. Ενδεικτικές λέξεις: πανηγύρι, πανηγυριώτες, εκκλησία, ενορία, φαγητό, χορός, μουσική, κλαρίνο, λύρα, έθιμα κ.ά. και ακολουθεί ελεύθερος διάλογος, ερωτήσεις – απαντήσεις, συζήτηση σχετικά με εμπειρίες και βιώματα των παιδιών από τη συμμετοχή τους σε διάφορα πανηγύρια (10 λεπτά).

Ακολούθως οι μαθητές υλοποιούν τη δεύτερη δραστηριότητα. Σε ομάδες τριών ατόμων κάθονται μπροστά στην οθόνη υπολογιστή, και με τις οδηγίες του εκπαιδευτικού, οι οποίες είναι ήδη γραμμένες στο φύλλο εργασίας, κάνουν χρήση του λογισμικού:

*Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα
www.greek-language.gr*

και αναζητούν τη σημασία της λέξης “πανηγύρι” στο ηλεκτρονικό λεξικό Τριανταφυλλίδη. Ακολουθεί η εύρεση και η καταγραφή της σημασίας της λέξης (κάθε μέλος της τριμελούς ομάδας γράφει στο φύλλο εργασίας και το αντίστοιχο

λήμμα, δηλαδή το 1^ο μέλος της ομάδας το πρώτο λήμμα, το 2^ο μέλος της ομάδας το δεύτερο λήμμα και το τρίτο μέλος της ομάδας το τρίτο λήμμα) η οποία ολοκληρώνεται πριν το χτύπημα του κουδουνιού για διάλειμμα ή αλλαγή ώρας (20 λεπτά).

Β΄ φάση – (1 διδακτική ώρα, 40λεπτη): Στην αίθουσα Πληροφορικής με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού ολοκληρώνουν και την τρίτη δραστηριότητα, η οποία αναφέρεται στο έθιμο του κοινού γεύματος που προσφέρεται στους συμμετέχοντες σε ένα πανηγύρι, τους πανηγυριώτες, το οποίο σχετίζεται με τα κοινά γεύματα των πρώτων χριστιανών “τις αγάπες”. Οι μαθητές ανά ομάδες αναζητούν μέσω της μηχανής αναζήτησης Google πανηγύρια σε νησιά του Αιγαίου Πελάγους (ενδεικτικά: Ικαρία, Θάσο, Κουφονήσια, Αμοργό, Κάσο, Νίσυρο) και καταγράφουν στο φύλλο εργασίας το είδος του φαγητού που προσφέρεται στους πανηγυριώτες στη γιορτή της Παναγίας, στις 15 Αυγούστου (20 λεπτά).

Στη συνέχεια με δραματοποίηση, παιχνίδια ρόλων και παντομίμα τα παιδιά παρουσιάζουν το θέμα του πανηγυριού, για παράδειγμα ένας δημοσιογράφος παίρνει συνέντευξη από έναν ιερέα για το πανηγύρι της ενορίας του, θέτοντας διάφορες ερωτήσεις, όπως: Πότε θα γίνει το πανηγύρι; - Σε ποιους δρόμους θα γίνει η λιτάνευση της εικόνας; - Τι θα γίνει στην εκκλησία την παραμονή του πανηγυριού και τι την ημέρα της γιορτής; - Τι φαγητό θα προσφερθεί στους πανηγυριώτες; - Θα έχει μουσική και χορό; κ.ά. (15 λεπτά).

Τα τελευταία πέντε λεπτά της ώρας θα διατεθούν στην αξιολόγηση των μαθητών μέσω προφορικών ερωτήσεων.

Υλικοτεχνική υποδομή: μολύβι, γόμα, μαρκαδόρο γραφής για πίνακα, φύλλο εργασίας με δραστηριότητες, Η/Υ, CD – ROM, laptop, projector και οθόνη προβολής

5. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση μπορεί να αφορά τους μαθητές αλλά και το ίδιο το εκπαιδευτικό σενάριο. Ως προς τους μαθητές μέσα από ερωτήσεις προφορικές ο εκπαιδευτικός, το τελευταίο πεντάλεπτο της ώρας, μπορεί να διαπιστώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που κατέκτησαν οι μαθητές. Ως προς την εφαρμογή του εκπαιδευτικού σεναρίου μέσα από μια αναστοχαστική διεργασία μπορεί να αναμορφώσει το αρχικό σχέδιο διδασκαλίας στοχεύοντας στη βελτίωσή του, δηλαδή στο τέλος της διδακτικής πρακτικής μέσω εποικοδομητικής συζήτησης (τελική αξιολόγηση) είναι δυνατόν να το αναπροσαρμόσει. Για παράδειγμα το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο έχει σχεδιαστεί να υλοποιηθεί σε σχολικό εργαστήριο Πληροφορικής, όπου υπάρχουν αρκετοί υπολογιστές, για να εργασθούν τα παιδιά ανά ζεύγη ή ανά ομάδες των τριών ατόμων και σε συγκεκριμένη ώρα. Πιθανόν να χρειαστεί τροποποίηση της ώρας για κάθε δραστηριότητα. Επίσης η έλλειψη σχολικού εργαστηρίου, θα οδηγήσει αναγκαστικά στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού σεναρίου εντός της αίθουσας διδασκαλίας με τη βοήθεια ενός laptop, projector και οθόνη προβολής και τη δημιουργία ομάδων που θα

εναλλάσσονται κυκλικά σε δραστηριότητες στον υπολογιστή και σε εικαστικές δραστηριότητες, για παράδειγμα οι μαθητές με τις γνώσεις που απέκτησαν σχετικά με το πανηγύρι και τα προσωπικά τους βιώματα από συμμετοχή τους σε διάφορα πανηγύρια, δημιουργούν σε χαρτί του μέτρου το δικό τους πανηγύρι με ζωγραφιές και κολάζ ή κάνουν λευκώματα με φωτογραφίες από πανηγύρια.

6. Προεκτάσεις

Το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε άλλες τάξεις του δημοτικού σχολείου με τις κατάλληλες προσαρμογές (Μασούρου, 2012: 6), όπως στα Θρησκευτικά της Γ' τάξης, κεφ. Ε'. Η χαρά στη ζωή μας, 25. Το πανηγύρι της ενορίας μας, σσ.76 -77 και να ζητηθεί από τα παιδιά, για παράδειγμα, με τη χρήση του ηλεκτρονικού λεξικού η εύρεση της σημασίας και άλλων λέξεων σχετικών με το πανηγύρι, όπως: άρτος, λιτανεία, ενορία, έθιμα κ.ά..

7. Καινοτομίες

Χωρίς διδακτικό εγχειρίδιο, Δραματοποίηση - Θεατρικό παιχνίδι - Παιχνίδι ρόλων, Ολομέλεια – Κύκλος, Ζευγάρια - Ομάδες 3, 4/5 ατόμων, Αξιοποίηση των ΤΠΕ - Μελέτης Περιβάλλοντος - Αισθητικής Αγωγής

8. Προστιθέμενη αξία

Η προστιθέμενη αξία του παρόντος σεναρίου αφορά τις παιδαγωγικές δυνατότητες λογισμικών που παρέχονται στη μαθησιακή διαδικασία και που ευνοούν τη διερευνητική – ανακαλυπτική μάθηση (EAITY, 2010: 437). Για παράδειγμα μέσω της χρήσης του διαδικτύου τα παιδιά μαθαίνουν να επεξεργάζονται κριτικά πληροφορίες σχετικές με το έθιμο του κοινού γεύματος, που προσφέρεται στους συμμετέχοντες σ' ένα πανηγύρι, το οποίο έχει τις αρχές του στις “αγάπες” των πρώτων χριστιανικών χρόνων, αλλά και μέσω της χρήσης του λογισμικού “Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα” τους δίνεται η δυνατότητα να πάρουν απαντήσεις “...με τρόπο εύληπτο και σύντομο έγκυρες και επιστημονικά τεκμηριωμένες...” (Τριανταφυλλίδης, 1998: Εισαγωγή ια') σχετικές με τη σύγχρονη νεοελληνική γλώσσα, την οποία ακούμε, μιλούμε, διαβάζουμε και γράφουμε. Επίσης αφορά την κοινωνικο - συναισθηματική οργάνωση των παιδιών μέσω της ομαδικής και συνεργατικής διαδικασίας, όπου τα παιδιά μαθαίνουν να επικοινωνούν και να συνεργάζονται ακολουθώντας κανόνες όπως: Ακούμε προσεκτικά τους συνομιλητές μας. - Λέμε τη γνώμη μας και την υποστηρίζουμε με επιχειρήματα. - Δε διακόπτουμε και δεν επικαλύπτουμε το συνομιλητή μας. - Αποφασίζουμε από κοινού τον τρόπο εργασίας που θα ακολουθήσουμε, ώστε να ολοκληρώσουμε επιτυχώς τη δραστηριότητα που αναλάβαμε κ.ά.. Εν κατακλείδι με το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο παρέχονται κίνητρα για αυτόνομη και συνεργατική μάθηση, δυνατότητες διερεύνησης και καλλιέργειας της κριτικής σκέψης μέσα στο πλαίσιο της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης (EAITY, 2010: 437, 438).

9. Συμπεράσματα

Το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο εφαρμόστηκε τη σχολική χρονιά 2013 – 2014 σε παιδιά Β΄ τάξης στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Περαίας και στο 17ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης, στα εργαστήρια Πληροφορικής των σχολικών μονάδων, όπου υπήρχαν ένας κεντρικός υπολογιστής και ικανός αριθμός laptops για τους μαθητές. Αν και το σενάριο υλοποιήθηκε με επιτυχία, ήταν αρκετά απαιτητικό για τις δυνατότητες των παιδιών και χρειάστηκε συνεχής καθοδήγηση και βοήθεια προς τους μαθητές καθώς και προσαρμογή του χρόνου στα δεδομένα της διάρκειας των διδακτικών ωρών που πραγματοποιήθηκε. Συμπερασματικά το παρόν διδακτικό σενάριο μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντική διδακτική παρέμβαση, η οποία αναδεικνύει την προστιθέμενη αξία του, ανταποκρινόμενη στο σύγχρονο ψηφιακό σχολείο, διότι αξιοποιεί λογισμικά και εφαρμογές των ΤΠΕ. Είναι καινοτόμο και δημιουργικό, διότι χρησιμοποιεί εκπαιδευτικές τεχνικές, όπως ομαδική εργασία, αποδόμηση – αναδόμηση της κοινωνικής οργάνωσης της τάξης, δε χρησιμοποιεί διδακτικό εγχειρίδιο, είναι διαθεματικό, οι στόχοι του ανταποκρίνονται στους στόχους του προγράμματος σπουδών και ο εκπαιδευτικός στηρίζει τους μαθητές ως εμπνευστής, καθοδηγητής, συντονιστής, σύμβουλος και προγραμματιστής. Προτείνει, επίσης, επεκτάσεις του σεναρίου και εναλλακτικές κατευθύνσεις, όπως για παράδειγμα στα Θρησκευτικά της Γ΄ τάξης, κεφ. Ε΄. Η χαρά στη ζωή μας, 25. Το πανηγύρι της ενορίας μας, σσ. 76, 77. Εναλλακτικά προτείνει ακόμη μέσω ηλεκτρονικού λεξικού την εύρεση της σημασίας και άλλων σχετικών λέξεων με το πανηγύρι, όπως: άρτος, λιτανεία, ενορία έθιμα κ.ά..

Βιβλιογραφία

- ΕΑΙΤΥ (2010). *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών – Τεύχος 2α: Κλάδος ΠΕ70*. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ – Τομέας Επιμόρφωσης και Κατάρτισης (ΤΕΚ).
- ΙΤΥΕ Διόφαντος. (2012α). *Θρησκευτικά Γ΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΙΤΥΕ Διόφαντος.
- ΙΤΥΕ Διόφαντος. (2012β). *Μελέτη Περιβάλλοντος Α΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΙΤΥΕ Διόφαντος.
- ΙΤΥΕ Διόφαντος. (2012γ). *Μελέτη Περιβάλλοντος Β΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΙΤΥΕ Διόφαντος.
- ΙΤΥΕ Διόφαντος. (2013). *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη*. Πάτρα: ΙΤΥΕ Διόφαντος – Διεύθυνση Επιμόρφωσης και Κατάρτισης (ΔΕΚ).
- Μασούρου, Β. (2012). *Εκπαιδευτικά (Διδακτικά) Σενάρια*. Αθήνα: Πάντειον Πανεπιστήμιον.
- Ματσαγγούρας, Η. (2008). *Η σχολική τάξη. Χώρος – Ομάδα – Πειθαρχία – Μέθοδος*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

- Μπίκος, Κ. (2006). *Εκπαιδευτικοί και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. (1998). *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών – Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
- ΥΠΕΠΘ/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ.) Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης* (Τόμ. Α). Αθήνα: ΥΠΕΠΘ/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- ΥΠΕΠΘ/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2007). *Μελέτη Περιβάλλοντος Β' Δημοτικού, (βιβλίο δασκάλου)*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Χατζηδήμου, Δ., & Ταρατόρη, Ε. (2001). Η ομαδική διδασκαλία στη διδακτική πράξη. Στο Ι. Ε. Πυργιώτακης (επιμ.), *Ολοήμερο Σχολείο. Λειτουργία και Προοπτικές* (σελ. 79–84). Αθήνα: ΥΠΕΠΘ/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Φύλλο εργασίας

Μελέτης Περιβάλλοντος Β΄ δημοτικού (σσ. 130, 131)

Κεφ. 15. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

15. 4 Πανηγυράκι γίνεται

Δραστηριότητα 1^η

- ➔ Παρακολουθήστε στην οθόνη του υπολογιστή σας το βίντεο που είναι αναρτημένο στο YouTube με θέμα τη διοργάνωση ενός πανηγυριού στην Αξιούπολη Παιονίας Κιλκίς, που πραγματοποιήθηκε το 2003 με οργανωτή το “Μεθόριον Κέντρον” και την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Νεολαίας.
- ➔ Κρατήστε σημειώσεις
- ➔ Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις που βρίσκονται στο φύλλο εργασίας σας:
  - ✓ Ποιο γεγονός παρακολουθήσατε; -----
  - ✓ Πότε έγινε; -----
  - ✓ Ποιος άγιος γιόρταζε; -----
  - ✓ Πού έγινε το πανηγύρι; -----
  - ✓ Ποιοι συμμετείχαν; -----
  - ✓ Πώς γιορτάστηκε; -----

Δραστηριότητα 2^η

- ➔ Ανοίξτε τη μηχανή αναζήτησης Google
- ➔ Γράψτε στο σχετικό πλαίσιο “**Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα**”
- ➔ Πατήστε ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ
- ➔ Εμφανίζεται η ιστοσελίδα “**Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα**”
- ➔ Πηγαίνετε στο πινακάκι “**Αναζήτηση στα Λεξικά**”
- ➔ Γράψτε στο κενό πλαίσιο “**Πανηγύρι**”
- ➔ Πατήστε το **βελάκι** που βρίσκεται αμέσως παρακάτω
- ➔ Εμφανίζονται οι επιλογές:

Όλα

Λεξικό Τριανταφυλλίδη

Λεξικό Κριαρά

Λεξικό Γεωργακά

- ➔ Πατήστε **Λεξικό Τριανταφυλλίδη**
- ➔ Πατήστε στη λέξη **Βρες**
- ➔ **Διαβάστε** προσεκτικά τι σημαίνει η λέξη “Πανηγύρι”
- ➔ **Γράψτε** στο φύλλο εργασίας **τη σημασία** της λέξης

Πανηγύρι σημαίνει:

- ✓ -----
- ✓ -----
- ✓ -----

Δραστηριότητα 3^η

- ➔ **Ανοίξτε** τη μηχανή αναζήτησης **Google**
- ➔ **Γράψτε** στο σχετικό πλαίσιο “**Τα πανηγύρια του Δεκαπενταύγουστου στο Αιγαίο-sillogoi.gr**”
- ➔ Πατήστε **ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ**
- ➔ **Εμφανίζεται** η ιστοσελίδα με νησιώτικα πανηγύρια
- ➔ **Διαβάστε** και απαντήστε **τι τρώνε οι πανηγυριώτες**, δηλαδή αυτοί που συμμετέχουν στο πανηγύρι:

- ✓ Στην *Ικαρία*: -----
- ✓ Στη *Θάσο*: -----
- ✓ Στα *Κουφονήσια*: -----
- ✓ Στην *Αμοργό*: -----
- ✓ Στην *Κάσο*: -----
- ✓ Στη *Νίσυρο*: -----

Θεόφιλος(1870–1934). Ανακτήθηκε 21/3/2015, από τη διεύθυνση

<http://www.transalforum.gr/index.php?topic=13584.0>

Καλή επιτυχία!